وبینار برای کتابخانه‌های عمومی

به همت معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و با حضور دکتر جوزف متیو، سردبیر «فصلنامه کتابخانه عمومی»، دکتر مجتبی امیری و دکتر مریم نظری، وبینار «ارزش کتابخانه‌های عمومی از ارزانی تا ارزندگی» برگزار می‌شود. این وبینار چهارشنبه ۳۰ مهرماه در دو نوبت صبح ۱۰ الی ۱۲ و عصر ۱۴ الی ۱۶ برگزار می‌شود و در نشانی tehranplir@ در دسترس علاقه‌مندان خواهد بود. /روابط عمومی نهاد کتابخانه‌های عمومی

نمایشگاه «ممیز، هنر به مثابه حرفه»

نمایشگاه «ممیز، هنر به مثابه حرفه» دوم آبان ماه به صورت آنلاین در موزه گرافیک ایران افتتاح می‌شود و به مدت دو ماه برقرار خواهد بود. این نمایشگاه شامل ۲۵ اثر از ۲۳ منتخب فراخوان به همراه ۵۴ درصد از ۵۴ هنرمند مدعو است. همچنین گزیده‌ای از نمایشگاهی از آثار طراحان بین‌المللی که پیشتر به همت مجله «نشان» با همکاری «بنیاد ممیز» برگزار شده بود نیز در این نمایشگاه ارائه می‌شوند. /ایسنا

با سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد گفت‌وگو کردیم که از متن تا حاشیه حوزه فرهنگ و هنر را طی چند سال گذشته با هم مرور کنیم

نظارت هست اما کافی نیست

عکس: چاوش هماوندی / جام جم

زینب مرتضایی‌فرد
دبیر فرهنگ و هنر

صالحی سوالات را جواب نمی‌دهد. این را خیلی از روزنامه‌نگاران می‌گویند و نگاهشان این است که سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اهل صریح حرف زدن و شفاف پاسخ دادن نیست، خودم هم نسبت به عملکرد رسانه‌ای وزارت ارشاد در چند سال گذشته حرف و نکته دارم و همه اینها آماده‌ام می‌کند که بخواهم به چالش با وزیر فرهنگ و ارشاد بروم، چالشی که البته بسیاری گفته‌اند بی‌نتیجه خواهد بود. مواجهه با صالحی اما متفاوت بود از حرف‌ها و تجربه‌هایی که گفته بودند و در این سطور نوشته‌ایم، او تمام تلاش خود را به کار گرفت تا سوالات را شفاف پاسخ دهد و ابهامی باقی نگذارد. هر چند باید اعتراف کنم به‌عنوان یک روزنامه‌نگار حین انجام مصاحبه من هم می‌توانستم این ذهنیت را داشته باشم که اگر نخواهد جواب دهد، به سادگی و بی‌هیچ دشواری ای از کنار سوالات می‌گذرد... با این حال می‌توانم بگویم نگذشت و پاسخ داد. با همه حرف‌ها و سوالات صریحی که انتقاداتی را نسبت به دولت و دوران وزارت او مطرح کردم با سعه صدر برخورد کرده و تلاش کرد در برابر آنها پاسخگو باشد.

شما وزیر فرهنگ و ارشاد دولت دوازدهم هستید، دولتی که در امر فرهنگ و هنر، پویایی لازم را نداشته است. تا حدی که هنرمندان بسیاری می‌گویند مقوله فرهنگ و هنر اولویت دولت نیست و نسبت به آن بی‌توجه است. نظرتان را درباره این موضوع بفرمایید. شما تا چه حد این دیدگاه‌ها را می‌پذیرید؟

در مورد ارزیابی هر دوره‌ای باید با زبان آمار و شاخص‌ها صحبت و نتیجه‌گیری کنیم، در گذر از این مسیر است که می‌توان دید راهی که طی این چند سال طی شده رو به جلو بوده، توقف محسوب می‌شود یا حتی عقبگرد. اگر بخواهیم به آمار نگاهی بیندازیم شرایط آن‌طور که شما می‌گویید یا برخی القا می‌کنند نیست، بلکه برعکس در همه بخش‌های حوزه فرهنگ و هنر مسیری را طی کرده‌ایم که شتاب نسبی هم داشته و دارد.

آمارها چه می‌گویند؟

در حوزه کتاب از هشت سال گذشته تا امروز رشد بسیار خوبی داشته‌ایم. در دوره اول دولت آقای روحانی این بخش شتاب خوبی گرفته بود و در دوره دوم بیشتر هم شد. در آغاز دوره اول در سال حدود ۶۰ هزار کتاب منتشر می‌شد که امروز به بیش از صد هزار عنوان کتاب چاپ اول و چاپ مجدد رسیده است. در حوزه سینما هم مسیر خوبی را طی کرده‌ایم. یکی از شاخص‌های اقتصادی این هنر-صنعت تعداد سالن‌های سینماست. ما در دهه هشتاد شاهد بودیم که سالن‌های سینمایی جدید احداث نمی‌شدند و سالن‌های موجود هم رو به تعطیلی بودند. اما از سال ۹۲ به بعد پیوسته و به‌طور مداوم شاهد رشد سالن‌های سینما هستیم و تعداد سالن‌های سینما به‌طور سالانه افزوده می‌شوند. در دو سال اخیر هر سال به‌طور متوسط بین ۸۰ تا ۱۰۰ سالن به سینماهای کشور اضافه شده است. این مسلما یک شاخص زیرساختی مهم است. تعداد تماشاگران سینما هم پیشرفت خوبی داشته و در هفت سال گذشته از آمار سالانه ۷ میلیون به بیش از ۲۸ میلیون نفر رسیده است، یعنی حدودا ۴ برابر در طی هفت سال. در فضای اقتصاد اکران سال ۹۲ کل فروش سالانه سینما زیر ۳۰ میلیارد تومان بوده و در سال ۹۸ که یک ماهش را هم به خاطر کرونا از دست دادیم به ۳۰۰ میلیارد تومان رسید.

در حوزه هنرهای نمایشی هم همین مسیر را داریم. اجراهای گسترده‌ای در حوزه تئاتر در کل کشور داشتیم، مثلا چند سال گذشته در تهران گاهی در یک شب ۱۰۰ نمایش روی صحنه رفته است. این هم نشان‌دهنده یک مسیر قابل توجه در حوزه توسعه هنرهای نمایشی محسوب می‌شود. از نظر تعداد تماشاگر هم رشد بسیار مطلوبی داشته‌ایم و از ۲ میلیون نفر در سال ۹۲ به ۸ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر در سال ۹۷ رسیده‌ایم.

در حوزه موسیقی هم رشد قابل ملاحظه‌ای را شاهد هستیم. در سال ۹۲ تنها ۵۱۹ اجرای صحنه‌ای را داشتیم اما در سال ۹۸، ۳۷۶۷ اجرای صحنه‌ای موسیقی در کشور را مشاهده می‌کنیم که رشد ۸ برابر را دارد.

شاخص‌های یاد شده نشان می‌دهد این دو دوره کاملا مسیر رشد را داشته است. البته این حرف‌ها به این معنی نیست که از شرایط موجود رضایتمندی کامل وجود دارد، در برخی حوزه‌ها با استانداردهای جهانی و منطقه‌ای فاصله‌های زیادی داریم، اما باید ببینیم کجا بوده‌ایم و به کجا رسیده‌ایم. از این زاویه‌هاست که می‌گویم عملکرد حوزه فرهنگ و هنر در هفت سال گذشته قابل دفاع است.

رشدهای آماری که از آنها حرف زدید در موارد زیادی برمی‌گردد به حضور بخش خصوصی در عرصه هنر و فرهنگ، حضوری که هر چند توانسته با ورود سرمایه به اتفاقات این حوزه جان بیشتری بدهد، اما آسیب‌هایش هم کم نبوده است. ورود پول‌های کثیف به سینما و شبکه نمایش خانگی، برهم خوردن موازنه سینما با دستمزدهای نجومی برای برخی چهره‌ها، پا گرفتن کنسرت‌های پاپ که درآمدزا هستند، تئاترهای لاکچری و.... همگی اتفاقات نامطلوبی را هم ایجاد کرده‌اند که برخی‌شان اثرات منفی طولانی مدت هم خواهند داشت. شما بخش مثبت ماجرا را گفتید، حالا برویم سراغ منفی‌هایش تا ببینیم چه کنترل و نظارتی بر این موضوع داشته‌اید.

البته رویکردهای دولت درست بوده که این بسترها و فرصت‌ها را میسر کرده است، همان‌گونه که در رونق اقتصادی هم لازم نیست (و حتی غلط است) که خود دولت تصدی‌گری کند بلکه باید بسترها و زمینه‌ها را فراهم کند. اما در مورد بخش اخیر سوال‌تان همان‌طور که گفتید تلاش بر این است که بخش خصوصی در حوزه فرهنگ و هنر فعالیت جدی‌تر داشته باشد، چراکه این اتفاق، منافع قابل توجهی برای جامعه دارد. نگاهی به اصل ۴۴ و سیاست‌های حاکم بر نظام و نقطه نظرات مقام معظم رهبری هم که داشته باشیم، می‌بینیم همگی بر این تاکید دارند که حضور بخش خصوصی مختص اقتصاد نیست و باید سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه فرهنگ بیشتر شود. بنابراین این حضور، رویکردی قابل دفاع دارد اما مثل هر پدیده دیگری باید از آن مراقبت و صیانت کرد. وقتی هر کاری شروع می‌شود و کم‌کم شکل جدی‌تری به خود می‌گیرد، به مرور آسیب‌هایش هم بیشتر خود را نشان می‌دهد، در این میان باید در صدد اصلاح بود نه حذف. مثلا در حوزه سینما اکنون مسوولان سازمان سینمایی به این سمت حرکت می‌کنند که تهیه‌کنندگان پروانه مالکیت پیدا کنند و در کنارش منابع مالی‌شان هم مشخص باشد. طبیعتا با چنین تمهیداتی می‌توان کم‌کم شرایط را اصلاح کرده و کنترل بیشتری را هم بر آن اعمال کرد.

به خاطر داشته باشیم دهه‌های ۶۰ تا ۸۰ را که بخش خصوصی برای ورود در بخش فرهنگ و هنر هیچگونه رغبتی نداشت. در کنار این بی رغبتی، دولت هم امکانات محدودتری داشت و گرفتار شرایط به مراتب سخت بودیم اما امروزه با ورود بخش خصوصی، سرمایه‌گذاری به آرامش بیشتری رسیده است. بنابراین ما باید از ورود بخش خصوصی حمایت کنیم، اما به همان میزان هم مراقب باشیم پول سالم وارد چرخه اقتصاد فرهنگ و هنر شود تا بتوان از آنچه پیش می‌آید حمایت کرد و شرایط بهتری را برای امروز و آینده این حوزه رقم زد.

پس شما قبول دارید پول‌های کثیف وارد سینما شده‌اند.

طبیعتا در هر حوزه‌ای می‌تواند وارد شود. در این مساله شکی نیست اما گاهی تصور می‌کنیم در حوزه سینما پول خیلی زیادی در حال جابه‌جایی است.

فکر می‌کنید کل اقتصاد سینما چقدر است؟

در خوشبینانه‌ترین حالت به اندازه چند آپارتمان در خیابان فرشته تهران. اما مساله این است که گردش مالی سینما نسبت به سایر حوزه‌های فرهنگی و هنری بیشتر است و همین موجب می‌شود نگاه‌ها به سمتش جلب شود.

کل اقتصاد سینمای ما با بخش خانگی‌اش ۵۰۰ میلیارد تومان است و ۳۰۰ میلیارد آن متعلق به فضای سینمای اکران است. حالا شما این مبلغ را به دلار حساب کنید، ببینید چقدر می‌شود! اصلا قابل مقایسه نیست با ارقامی که در حوزه‌های دیگر اقتصادی جابه‌جا می‌شود. حالا این پولشویی‌ها و ورود پول‌های کثیفی که از آن حرف زده می‌شود در حداکثر ۵ تا ۱۰ درصد آن ۵۰۰ میلیارد رخ می‌دهد، نمی‌خواهم بگویم این اتفاق، درست و قابل دفاع است، یک ریال پول کثیف هم نباید در کار باشد اما در همه بخش‌ها چنین اتفاقاتی هست و نباید به شکلی به آنها پرداخت که سرمایه‌گذار بخش خصوصی از ورود به عرصه فرهنگ و هنر بترسد. این همه حرف و حدیث، اول از همه به ضرر خود فرهنگ و هنر تمام می‌شود و به افرادی که با نیت‌های خیر غیراقتصادی یا اقتصادی خوب و سالم فضایی کدر نشان می‌دهد که از آن بگریزند، آن وقت سرمایه‌گذار سالم می‌رود کنار و سرمایه‌گذار ناسالم می‌ماند وسط ماجرا.

> توانستیم حمایتی ۳۵ میلیارد تومانی برای تامین حق بیمه هنرمندان برای ۳ ماه اول سال ۹۹ فراهم کنیم همچنین اصحاب فرهنگ و هنر قرار شد در سامانه کاراثبت‌نام و وام دریافت کنند. تا ۲۰ مهرماه ۳۰۸ میلیارد تومان تسهیلات دریافت کردند

نمونه‌اش را در سریال آقازاده دیدیم، چنان ارقام بالایی از فسادهای عرصه تجسمی برای مردم مطرح کرد که اهل فن متحیر مانده بودند. اما موضوع اصلی این است که تصور می‌شود وزارت ارشاد هیچ نظارتی بر حواشی فیلم‌های سینمایی، حراج‌های هنری و... ندارد. از نظر شخص شما آیا این نظارت به میزان کافی وجود دارد؟

نظارت که هست اما حتما کافی نیست، اگر بود این سوالاتی که شما و بخشی از جامعه مطرح می‌کنند وجود نداشت. اما مگر در در بقیه حوزه‌های اقتصادی ما نظارت کافی و صد در صدی وجود دارد؟ حوزه‌هایی که بعضا سابقه‌ای طولانی دارد و طی همه این سال‌ها هنوز نظارت به اندازه ای که باید نتوانسته از پس برخی فسادها برآید. ما در حال تجربه‌ایم، همین حالا هم با تجربه‌هایی که در گذشته پیدا کرده‌ایم در حال تلاشیم تا تخلفات را به حداقل برسانیم.

به عنوان یک روزنامه‌نگار می‌گویم بخشی از مشکل برمی‌گردد به شفاف نبودن وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. در دولت قبل که اتفاقا روزنامه‌نگاران زیادی هم با آن همسو نبودند میزان پاسخگویی به مراتب بیشتر بود. نشست‌های خبری برگزار می‌شدند و روابط ارشاد با رسانه‌ها خیلی جدی‌تر بود.

البته این که در دولت قبل میزان پاسخگویی بیشتر بود، صرفا ادعایی است که شما می‌کنید اما در مجموع، ضعف ارتباط نقص است و باید برطرفش کنیم.

راستش من این موضوع را بیشتر از این که نقص ببینم یک سیاست بسته می‌بینم، گویی ارشاد تمایل ندارد ارتباطش با رسانه‌ها را آن‌طور که باید برقرار کند.

نه این‌طور نیست، قصد توجیه ندارم اما تمام سعی خود را کردیم با رسانه‌ها تعامل خلاق داشته باشیم و از نگاه رایج که پنهان کاری از سوی نهادها و مچ‌گیری از سوی رسانه‌هاست، برسیم به این‌که به هم نزدیک شویم و میدان‌های پاسخگویی وسیع‌تر شود. من به تنهایی نمی‌توانم مسوولیتی را که برای توسعه اجتماعی کشور دارم انجام دهم و حتما باید از رسانه‌ها کمک بگیرم، رسانه‌ای که هم نقدهای جامعه را به من منتقل کند و هم حرف‌های من را به جامعه تا فرهنگسازی و توسعه به درستی پیش ببرد، هم من به مسیر درست هدایت شوم و هم افکار عمومی. بنابراین مسلما سیاست این نبوده و نیست، هر نکته‌ای که رسانه‌ها در این زمینه و سایر

> مسوولان سازمان سینمایی به این سمت حرکت می‌کنند که تهیه‌کنندگان پروانه مالکیت پیدا کنند و در کنارش منابع مالی‌شان هم مشخص باشد

ضمایر [آنها]

انیمیشن کرمانی‌ها در جشنواره کودک

در گویش کرمانی «لوپتو» به اسباب‌بازی‌ها و عروسک‌های دست‌ساز گفته می‌شود

تولید انیمیشن در ایران جان گرفته و به‌خصوص در برخی استان‌ها از جمله کرمان و همدان استودیوهای فعال و حرفه‌ای مشغول به کار هستند. فیلم افتتاحیه سی‌وسومین جشنواره فیلم کودک و نوجوان ایران یک فیلم بلند انیمیشنی از همین ساخته‌های استانی است که به تهیه‌کنندگی محمدحسین صادقی در کرمان تولید شده است.

این فیلم «لوپتو» نام دارد و داستانش درباره آسایشگاهی است که صاحبش یک دکتر روان‌شناس است. او بیماران روانی را با متد «اسباب‌بازی‌سازی درمانی» درمان می‌کند. یعنی بیماران به‌جای استفاده از قرص و دارو با ساختن اسباب‌بازی، درمان می‌شوند. تهیه‌کننده این انیمیشن با مهر گفت‌وگو کرده و توضیح داده «لوپتو» یک انیمیشن طنز و موزیکال است و سازندگان آن تلاش کرده‌اند فضای مفرح و جذابی برای مخاطبان و فرزندان کشور ایجاد کنند. آنها این انیمیشن را با تکنیک سه‌بعدی در استودیوی «فراسوی ابعاد» در کرمان ساخته‌اند و برای برخی مراحل فنی از واحد انیمیشن حوزه هنری کمک گرفته‌اند.

به گفته صادقی، در گویش کرمانی لوپتو به اسباب‌بازی‌ها و عروسک‌های دست‌ساز گفته می‌شود که قدیم‌ها، مادرها برای فرزندان خود درست می‌کردند. این کلمه درواقع فراموش شده بود اما گروه تولید این انیمیشن سعی کرده با این نامگذاری دوباره آن را احیا کند.

صادقی با اشاره به این‌که مرکز انیمیشن حوزه هنری در ساخت این انیمیشن مشارکت داشته، درباره موانع تولید انیمیشن در خارج از پایتخت گفت: تمام امکانات در تهران است و این واقعا مشکل‌زاست. مشخصات و مختصات «لوپتو» باعث شد این فیلم به‌عنوان فیلم افتتاحیه جشنواره امسال باشد و این در حالی است که در شهرستان‌ها امکانات و زیرساخت‌های تولید انیمیشن را نداریم، مثل تجهیزات رندرینگ، نیروی انسانی متخصص و حرفه‌ای و.... از همه اینها سخت‌تر مسائل مالی است. محدودیت‌های مالی در شهرستان‌ها سایه سنگینی روی استودیوهای تولید انیمیشن انداخته است اما ما تمام تلاش‌مان را کردیم و در حدود دو سال و نیم فرآیند تولید این فیلم سعی کردیم با تلاش، عشق و علاقه مشکلات را مرتفع کنیم.

سازندگان این انیمیشن مجبور بودند برای برخی کارهای تخصصی به تهران سفر کنند و این رفت‌وآمدها برایشان بسیار سخت و زمان‌گیر بوده است. این تهیه‌کننده تاکید دارد در این فیلم با دقت و وسواس زیاد سعی کرده‌اند از معماری و فرهنگ بومی کرمان بهره بگیرند. به‌عنوان نمونه معماری آسایشگاه که لوکیشن اصلی فیلم است، الهام‌گرفته از یکی از بناهای تاریخی در شهر کرمان است که متاسفانه دو ماه پیش تخریب شد.

موسیقی [دنگ]

نوازندگی ارکستر سمفونیک ایران برای لبنان

ارکستر سمفونیک ملی ایران به یاد قربانیان انفجار مهیب بندر بیروت و برای ابراز همدردی با حادثه‌دیدگان و بازماندگان این حادثه قطعه‌ای به نام «بیروت درد تو درد من است» را در تالار وحدت اجرا کرد. بنیاد فرهنگی- هنری رودکی و رایزنی فرهنگی ج.ا.ایران برای این کنسرت از «آندره الحاج» رهبر ارکستر ملی لبنان دعوت کردند که به تهران بیاید و با رهبری او قطعه بیروت درد تو درد من است با اشعاری از اهورا ایران و آهنگسازی فردین خلعتبری و خوانندگی حمیدرضا نوربخش در تالار وحدت کشورمان به اجرا درآمد. در پی این اتفاق هنری فاخر و طی مراسمی در مرکز فرهنگی- هنری یونسکوی بیروت از لوح فشرده این ارکستر توسط عباس مرتضی، وزیر فرهنگ لبنان، عباس خامه‌یار، رایزن فرهنگی کشورمان، آندره الحاج، رهبر ارکستر و عده‌ای از مسوولان، هنرمندان و اصحاب رسانه رونمایی شد. در این مراسم رایزن فرهنگی کشورمان گفت: این کار هنری، بهترین اقدامی است که می‌تواند همبستگی ملت ایران با ملت لبنان را پس از حادثه دردناک انفجار بندر بیروت نشان دهد. عباس مرتضی، وزیر فرهنگ لبنان نیز در این باره گفت: زبان فرهنگ و هنر، زبانی جهانی بوده که قابل فهم برای همگان است و انسان‌ها را با تمام تفاوت‌هایشان گرد هم می‌آورد. او از ایستادگی و همراهی جمهوری اسلامی ایران با ملت‌ها و به‌ویژه با ملت و دولت لبنان تشکر کرده و از رایزن فرهنگی کشورمان نیز به جهت این اقدام قدردانی کرد.

راش [سینمای جهان]

همکاری بازیگر تازه‌وارد با فیلمسازان مؤلف

جان دیوید واشنگتن و فیلم‌های تازه

کیکاووس زیاری
سینمای جهان

جان دیوید واشنگتن خشنود از اکران عمومی «انگاره»، خودش را آماده حضور در کارهای تازه می‌کند. در حالی که او از احتمال ساخت قسمت دوم این اکشن آینده‌نگرانه می‌گوید، رسانه‌ها از حضورش در فیلم جدید دیوید او راسل حرف می‌زنند.

کار تازه راسل که هنوز نامی ندارد، قبل از این کریستین بیل، مارگوت رابی و مایکل بی جردن را به‌عنوان بازیگر انتخاب کرده‌است. با پیوستن واشنگتن به این جمع پرقدرت، فهرست بازیگران اصلی و محوری فیلم مشخص و تکمیل شده است.

از آنجا که اطلاعی از داستان فیلم بدون نام راسل در دست نیست، کسی نمی‌داند بازیگران فوق قرار است جلوی دوربین در قالب چه شخصیت‌هایی ظاهر شوند. اما منتقدان که دوستدار فیلم‌های این هنرمند مؤلف هستند، می‌گویند او برای فیلم تازه‌اش هم حتما داستانی جذاب و بدیع دارد. شرکت مستقل فیلمسازی نیورجنسی این درام اجتماعی را با همکاری شرکت فوکس قرن بیستم (که مدتی است به صورت زیرمجموعه شرکت والت دیزنی درآمده) تولید می‌کند.

تا قبل از این، قرار بود کلید فیلمبرداری کار بدون نام راسل در ماه آوریل زده شود. اما شیوع بیماری کرونا تولید آن را متوقف کرد. با توقف کار فیلمبرداری، راسل در انتخاب بازیگران تجدید نظر و جای چند تا را با هم عوض کرد.

در شرایط فعلی، قرار است کلید فیلمبرداری در ماه ژانویه زده شود. کل صحنه‌های فیلم در نقاط مختلف شهر لس‌آنجلس فیلمبرداری می‌شود و ظاهرا این شهر نقش مهمی در داستان و ماجراهای